




BELEIDSPLAN LEEFOMGEVING 2019-2023

VERGUNNINGVERLENING, TOEZICHT EN HANDHAVING

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 18 juni 2019



Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Beleidsplan leefomgeving 2019-2023.....	4
1.2 Bestuurlijke ambities en doelen.....	4
1.3 Reikwijdte nota	5
1.4 Terugblik en vooruitblik	5
1.5 Totstandkoming.....	6
1.6 Leeswijzer	6
2 Omgevingsanalyse VTH	7
2.1 Situatieschets gemeente Waalre	7
2.2 Missie op het VTH-beleid	7
2.3 Methodiek probleemanalyse	8
2.4 Probleemanalyse vergunningverlening.....	8
2.5 Probleemanalyse toezicht en handhaving	8
2.6 Sturing op naleving	9
2.7 Landelijke ontwikkelingen en trends	10
3 Kaders vergunningverlening	12
3.1 Uitgangspunten bij vergunningverlening.....	12
3.2 Strategie.....	13
3.2.1 Preventie	13
3.2.2 Prioriteiten.....	13
3.2.3 Toetsingskaders vergunningverlening.....	13
3.2.4 Intrekken omgevingsvergunningen.....	14
4 Kaders Toezicht en handhaving	15
4.1 Uitgangspunten	15
4.2 Naleefstrategie	17
4.2.1 Preventiestrategie	17
4.2.2 Toezichtstrategie	18
4.2.3 Prioriteiten.....	18
4.2.4 Gedoogstrategie	19
4.2.5 Sanctiestrategie	19
4.3 Handhaving bij overtredingen door de eigen organisatie of andere overheden	19
5 Van beleid naar uitvoering	20
5.1 Beleidscyclus.....	20
5.2 Programmering.....	20
5.3 Monitoring.....	20

5.4 Evaluatie en jaarverslag	21
6 Organisatie en uitvoering	22
6.1 Inleiding	22
6.2 Organisatorische condities.....	22
6.2.1 Kwaliteitszorg en kwaliteitsborging	22
6.2.2 Begroting	22
6.2.3 ICT.....	22
6.2.4 Bereikbaarheid buiten kantoortijden	23
6.3 Het netwerk	23

Veelgebruikte afkortingen

- AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur.
- APV: Algemeen Plaatselijke Verordening gemeente Waalre.
- Bor: Besluit Omgevingsrecht, een AMvB die gekoppeld is aan de Wabo waarin veel inhoudelijke regels staan over het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- KC 2.1: Kwaliteitscriteria 2.1. Laatste versie van de landelijk opgestelde kwaliteitscriteria die gelden voor overheden die vergunningen verlenen, toezicht houden en handhaven krachtens de Wabo.
- ITP: Integraal Toezicht Protocol: Een landelijk ontwikkelde methode om de intensiteit van het toezicht op de bouw en andere activiteiten in de fysieke leefomgeving te normeren en beheersbaar te maken.
- LHS: Landelijke handhavingsstrategie.
- LTP: Landelijk Toets Protocol, methode om de intensiteit van de toets aan het Bouwbesluit 2012 te kunnen normeren en beheersen.
- Mor: (Ministeriële) Regeling omgevingsrecht die net als de Bor zijn grondslag in de Wabo vindt. Geeft landelijke voorschriften voor o.a. indieningsvereisten bij omgevingsvergunningaanvragen.
- ODZOB: Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant; een samenwerkingsverband waarin de gemeente Waalre participeert voor het uitvoeren van voornamelijk milieutaken.
- VRBZO: Veiligheidsregio Brabant Zuidoost.
- VTH: afkorting voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
- VTH-wet: wet met betrekking tot een wijziging van de Wabo waarmee afspraken uit 2009 tussen IPO, VNG en Rijk over het verbeteren van kwaliteit een wettelijke status hebben gekregen sinds april 2016.
- VVGB: verklaring van geen bedenkingen.
- Wabo: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
- Wm: Wet milieubeheer.
- Wro: Wet op de Ruimtelijke ordening.

1 Inleiding

1.1 Beleidsplan leefomgeving 2019-2023

Het beleidsplan Vergunningverlening, toezicht en handhaving (hierna: VTH-beleid) is een integraal beleidsplan waarin op hoofdlijnen de richting, duiding en missie van de gemeente Waalre staat. Waalre werkt al jaren hard aan professionalisering, kwaliteit en verbetering van leefbaarheid in de fysieke omgeving. In deze nota staan de strategische doelen die de gemeente nastreeft en de prioriteiten die daarbij worden gesteld. De nota heeft een looptijd van vier jaar. Op basis van dit beleidskader wordt per jaar een uitvoeringsprogramma opgesteld. In deze programma's wordt de aanpak geconcretiseerd waardoor duidelijk is wat we, waar in de gemeente gaan doen.

1.2 Bestuurlijke ambities en doelen

De gemeente beseft dat vergunningverlening, toezicht en handhaven iets is dat door betrokkenen als onprettig kan worden ervaren. Vergunningen vraagt men niet voor het plezier aan, controles zorgen soms voor overlast en handhaving is meestal helemaal niet leuk als het op uzelf wordt toegepast. De gemeente doet het omdat met elkaar is afgesproken dat er een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving moet zijn om te wonen, werken en leven. Soms kan het gedrag van individuele burgers of bedrijven dit streven bedreigen en een risico opleveren voor de leefomgeving. Het is dan aan de gemeente om te zorgen dat de risico's beheersbaar blijven. Er is echter altijd een grens aan de middelen die de gemeente daarvoor kan en wil inzetten. Deze grens bepaalt daarmee ook de mate van risico die de gemeente acceptabel vindt om door de gemeentelijke samenleving te worden gedragen. De kern van het gemeentelijke VTH-beleid is daarom op dit moment:

'Onze gemeente wilt een veilige woon-, werk- en leefomgeving creëren; niet alleen inzet van de beschikbare middelen bij VTH, maar vooral ook door de eigen kracht van inwoners en bedrijven te stimuleren en te bevorderen'.

De wijze van uitvoering en prioritering van de VTH-taken vloeit mede uit de missie en visie van de gemeente Waalre: "De Kracht van Waalre". De centrale missie van de gemeente Waalre luidt: "Het ontwikkelen van vitale gemeenschappen in een onderscheidende woonplaats van groene signatuur". Hierbij staat de gemeente voor sociale samenhang, ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid.

Een ander bron is het 'Waalres Akkoord 2018-2022' waarbij is bevestigd dat de ingeslagen weg in 2013 met 'Visie op de Samenleving Waalre nog steeds geldt:

"In het licht van grote maatschappelijke opgaven zoals op het gebied van energie, de zorg of leefbaarheid, verandert onze rol als lokale overheid. We zijn partner in de netwerksamenleving. Hierbij past een minder dominante rol, zonder onze sturende rol los te laten. Daar waar nodig stellen we grenzen. Onze uitdaging ligt in het verder ontwikkelen van onze uitnodigende rol. Samenwerking staat centraal en ontwikkelt zich verder langs twee sporen: burgerparticipatie en regionale samenwerking. De gemeente stimuleert en maakt gebruik van de kennis en het zelf organiserend vermogen in de samenleving."

Om dit te bereiken hebben wij onszelf een aantal doelen gesteld. We gebruiken de komende jaren om onze dienstverlening en de kwaliteit van onze producten te actualiseren, en waar nodig te verbeteren, om op deze manier steeds dichterbij de te behalen doelen. Hierbij blijven we realistisch en praktijkgericht. Natuurlijk zijn er ook wettelijke kaders; die zijn er echter vooral om de veiligheid en gezondheid van onze inwoners te borgen en rechtszekerheid te bieden.

Onze doelen voor de komende jaren zijn:

- Creëren en onderhouden van een duurzaam naleefgedrag op de terreinen van wonen en werken waarin de inwoners zich veilig voelen en bereid zijn een bijdrage te leveren aan de leefomgeving.
- Het sluitend krijgen van de beleidscyclus.
- De beschikbare capaciteit en middelen worden zo efficiënt en slim mogelijk ingezet waarbij gewerkt wordt met een integrale aanpak op het gehele gebied van VTH. Hierbij wordt onder andere gebiedsgericht en themagericht gewerkt. Ook maken steekproefsgewijze controles hier onderdeel van.
- Terugdringen van overlast in de leefomgeving door zowel de negatieve aspecten te bestrijden als de oorzaken van het overlast aan te pakken.

Dit willen we doen door ruimte te bieden aan initiatiefnemers en de verantwoordelijkheid daar waar mogelijk neer te leggen bij onze inwoners en bedrijven. We stemmen onze werkzaamheden(en de prioritering) in de keten op elkaar af, zowel intern als met onze ketenpartners. Hierbij focussen we voornamelijk op de zaken die bijdragen aan onze doelen en -het belangrijkste- onze werkwijze stemmen we af op het te behalen doel.

Hierbij verliezen we de visie op de nieuwe organisatie voor dienstverlening zoals opgenomen in de 'Kadernota voor Dienstverlening 2017-2019' niet uit het oog:

"De gemeente is dé ingang tot de overheid voor inwoners, bedrijven en instellingen. Onze klanten zijn "Welkom in Waalre": onze persoonlijke dienstverlening zet de klant centraal en biedt een optimale service voor inwoners, bedrijven en instellingen"

1.3 Reikwijdte nota

De grondslag voor deze nota staat in landelijke wetten en besluiten zoals de Woningwet, Wet algemene bepalingen omgevingswet (hierna: Wabo), Wet milieubeheer (hierna: Wm) en de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro). Naast sturing op naleving van regels, spreekt de gemeente in de komende jaren ook haar inwoners, bezoekers en ondernemers meer aan op de eigen verantwoordelijkheid. Kennis en informatie uit de haarvaten van de wijk is daarbij onmisbaar. Burgerparticipatie is een onderdeel van onze werkwijze en de opgave vanuit de raad is leidend voor de uitvoering van toezicht in de openbare ruimte. Naast eigen registraties en data halen we informatie op bij partners en de inwoners. In het kader van de integraliteit worden tevens de samenwerkingsverbanden tussen afdelingen intern en de externe organisaties in deze nota benoemd. Het is belangrijk om ruimte te bieden aan en te investeren in samenwerking en afstemming. Het accent van deze nota ligt op het terrein van omgevingsrecht. Daarnaast zijn er onderwerpen –gerelateerd aan het omgevingsrecht – die uitdrukkelijk om aandacht vragen en meegenomen worden in dit kader. Hierbij kan gedacht worden aan veiligheid en/ of sociale thema's zoals ondermijning en kwetsbare groepen.

1.4 Terugblik en vooruitblik

In 2016 is het handhavingsbeleidsplan Toezicht en Handhaving vastgesteld door het college. Eind 2019 verstrijkt de looptijd van dit beleidsplan. Daarnaast dient op basis van nieuwe wetgeving het beleidsplan te worden uitgebreid met het deel vergunningen. Indien wordt teruggekeken op de afgelopen jaren zien we een aantal taken welke jaarlijks terugkeren zoals onder andere het toezicht op verleende omgevingsvergunningen, toezicht bij milieu-inrichtingen en de brandveiligheidscontroles. In het kader van de toezichthoudende taak van het college is het van essentieel belang dat deze controles ook jaarlijks terugkeren in de uitvoeringsprogramma's. Naast de jaarlijks terugkerende controles is er ook themagericht en gebiedsgericht toezicht uitgevoerd. Zo is onder de projectmatige aanpak van illegale bewoning succesvol voortgezet en zijn de meldingen rondom het Gat van Waalre afgenomen. De komende jaren worden de resterende dossiers van illegale bewoning afgehandeld en eventuele nieuwe dossiers opgepakt. Voor het onderwerp evenementen kan worden gezegd dat het naleefgedrag goed is. Echter doordat het evenementenbeleid op korte termijn zal worden aangepast is het gewenst dat ook het naleefgedrag op de nieuwe regels intensief gemonitord worden. De afgelopen jaren is ook gebleken dat het onderwerp afval een onderwerp is waar jaarlijks een groot aantal meldingen over blijven binnenkomen. De komende beleidsperiode zal hier meer aandacht voor zijn. Naast dit onderwerp is er ook verhoogd aandacht voor de volgende onderwerpen; asbestdaken die vanaf 2024 verboden zijn, duurzaamheid bij bouw en verbouw, overlast met betrekking tot honden, parkeren in de gemeente en ondermijning. In de komende uitvoeringsprogramma's zal concreet worden beschreven welke acties daartoe worden ondernomen. Daarnaast zijn er andere ontwikkelingen zoals de Omgevingswet en de doorontwikkeling van het digitaal werken wat de komende jaren ook nadrukkelijk aandacht zal behoeven.

1.5 Totstandkoming

Bij de totstandkoming van het VTH-beleidsplan zijn verschillende partijen buiten en binnen de gemeente op een actieve wijze betrokken. De inwoners van Waalre zijn middels een enquête op straat en via het internet bevraagd over diverse onderwerpen. De resultaten van de enquête en informatie verkregen uit informatiebijeenkomsten met inwoners en bedrijven zijn verwerkt in de zogenoemde probleemanalyse, die een belangrijke basis vormt voor de prioriteiten. Buiten de gemeentelijke organisatie is door de handhavingspartners, zoals de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (hierna: ODZOB), de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna: VRBZO) en de politie input geleverd. Binnen de gemeentelijke organisatie zijn de bij de vergunningverlening, toezicht en handhaving betrokken afdelingen actief betrokken geweest. Naast ambtelijke inbreng is ook door verschillende bestuurders input geleverd. De resultaten van de enquêtes zijn in het VTH-beleidsplan verwerkt en vinden ook hun uitwerking in toekomstige uitvoeringsprogramma's.

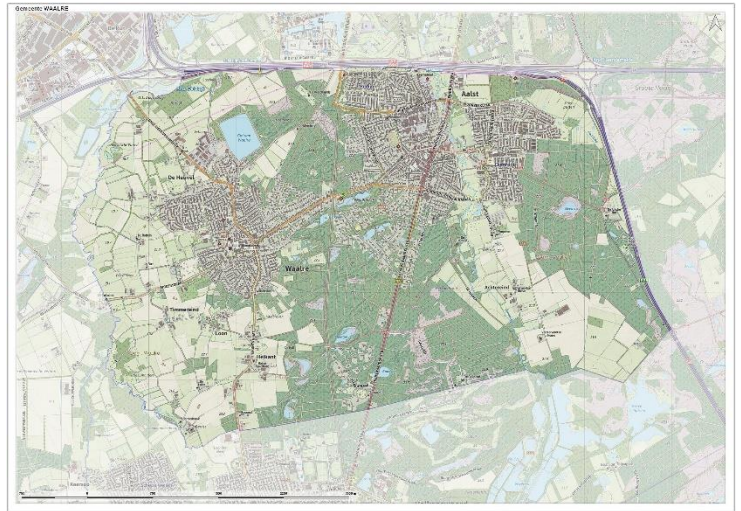
1.6 Leeswijzer

Dit VTH-beleidsplan is opgebouwd uit zes hoofdstukken. Na de inleiding staat in hoofdstuk 2 het strategische beleidskader met daarin een situatieschets van de gemeente Waalre, probleemanalyse voor VTH en de landelijke ontwikkelingen. Hoofdstuk 3 beschrijft de kaders voor vergunningverlening met de bijbehorende uitgangspunten en strategie. Hoofdstuk 4 beschrijft de kaders voor toezicht en handhaving op dezelfde manier als in het voorgaande hoofdstuk. Hoofdstuk 5 beschrijft de gevolgde beleidscyclus met de programmering, monitoring en evaluatie. In hoofdstuk 6 komen de organisatorische condities aan de orde en de wijze waarop samengewerkt wordt. Met het oog op de leesbaarheid is ervoor gekozen om de omvang van de nota beperkt te houden. Daar waar nodig wordt in de tekst verwezen naar bijlagen of andere informatiebronnen, zoals gemeentelijke beleidsdocumenten. Door deze werkwijze kan gerelateerd beleid (zoals protocollen of procedures) tussentijds gewijzigd worden zonder dat een herziening van de volledige nota noodzakelijk is.

2 Omgevingsanalyse VTH

2.1 Situatieschets gemeente Waalre

De gemeente Waalre heeft een totale oppervlakte van ongeveer 22,6 km² en er wonen circa 17.000 inwoners. De gemeente is gelegen in de provincie Noord-Brabant en bestaat uit twee grote kernen; Aalst en Waalre-dorp. Aan de noordzijde wordt de gemeente begrensd door de A2 en de gemeente Eindhoven. Aan de westkant stroomt de Dommel van België naar Den Bosch en ten oosten strekt zich De Grote Heide en het Leenderbos uit; een groot bos en heidegebied. Aan de zuidzijde grenst de gemeente Waalre aan de gemeente Valkenswaard waarmee zij verbonden is via de N69. De gemeente heeft een landelijk, groen karakter door de vele bos- en natuurgebieden en het open Kempische landschap.



Het grootste gedeelte van de gemeente bestaat uit landbouwgebied en natuurgebieden. Begin 2019 waren er in totaal 25 landbouwbedrijven¹ in de gemeente Waalre, die samen een grondgebruik hebben van circa 57.000 areaal oppervlakte. Van de agrarische bedrijven in Waalre heeft 71% als hoofdtype veeteelt, en 19% als hoofdtype gewassen. De andere 10% heeft een combinatie van beide. Hieruit komt naar voren dat het aandeel akkerbouw relatief beperkt is. Bedrijven met graasdieren (rundvee, varkens en geiten) komen relatief veel voor.

Naast de bedrijvigheid op het gebied van landbouw, zijn er een drietal bedrijventerreinen; De Voldijn, park Diepenvoorde en 't Broek. De meeste bedrijven in de gemeente Waalre betreffen kleinschalige zakelijke dienstverlening.

Door de bos- en natuurgebieden en het halfopen karakter van het Kempenlandschap heeft de gemeente Waalre een groen karakter. De natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied, de aanwezige cultuurhistorische elementen en de langzaamverkeersverbinding maken dat de gemeente aantrekkelijk is voor recreatie en toerisme. Er wordt dan ook veel gefietst en gewandeld op de fiets-, wandel- en ruiterspaden in de gemeente.

2.2 Missie op het VTH-beleid

Onze missie is een aantrekkelijke gemeente waar Waalrenaren en bezoekers zich welkom, thuis en veilig voelen. Waalre is een gemeente met een aantrekkelijke woonomgeving en een gunstige ligging ten opzichte van uitvalswegen en het Stedelijk Gebied met een hoog voorzieningenniveau. Het verlenen van een hoog dienstverleningsniveau, voorkomen van overtredingen en het verbeteren van naleefgedrag hebben een hoge prioriteit. Bij de bepaling van de toe te passen middelen is maatwerk van belang. Er wordt niet alleen gekeken naar wat niet mag maar ook naar wat mogelijk is. Een aanpak met balans tussen preventie, toezicht en handhaving. In samenwerking met onze inwoners en partners en met oog voor het behoud van de identiteit en eigenheid van onze gemeente. Het VTH-beleid maakt onderdeel uit van een cyclus. Hierdoor ontstaat een verbinding tussen onze missie, de algemene doelen, het jaarlijkse uitvoeringsplan en de feitelijke uitvoering. De doelen en prioriteiten worden geconcretiseerd. Er ontstaat flexibiliteit om mee te bewegen met een specifieke veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek, actuele ontwikkelingen en/of de behoeften in de gemeente.

¹ Dit betreffen 14 melkrundvee-, 7 paarden-, 2 schapen- en 2 vlees(rundvee) bedrijven.

2.3 Methodiek probleemanalyse

Het doel van de probleemanalyse is om inzichtelijk te maken waar zich welke risico's voordoen om op basis daarvan sturing te geven aan de inspanningen van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De probleemanalyse is daarmee de basis voor het stellen van prioriteiten, het formuleren van doelstellingen en het jaarlijks uitvoeringsprogramma. De probleemanalyse is zowel beschrijvend (zie hiervoor) als cijfermatig (zie bijlage) uitgevoerd.

2.4 Probleemanalyse vergunningverlening

De essentie van vergunningverlening is toetsen aan de wetgeving en kaderstellende voorwaarden voor de uitvoering vastleggen. Zowel de strategie als de risicoanalyse houdt in dat bij vergunningverlening aandacht wordt besteed aan die onderwerpen die belangrijk zijn en bijdragen aan de te behalen doelen. Uitgangspunt bij het stellen van prioriteiten is dat vergunningaanvragen worden afgehandeld op basis van de risico-inschatting. Bij een hoog risico van de aangevraagde activiteiten, dan wel van onderdelen hiervan, word(en)t die aanvraag/die aspecten met meer diepgang beoordeeld en vastgelegd dan onderdelen die minder risico met zich meebrengen.

Dit hoeft overigens niet altijd een fysiek (veiligheids)risico te zijn: ook rechtszekerheid en bestuurlijk risico worden hierin meegewogen. Uiteindelijk resulteert vergunningverlening in een goed afgewogen besluit dat handhaafbaar is en waarbij alle relevante aspecten in de besluitvorming zijn betrokken.

Onderwerpen die uit de risicoanalyse met een lage prioriteit worden beoordeeld, kunnen op een eenvoudigere manier (met minder diepgang) worden afgehandeld. Alleen bij onvoldoende rechtszekerheid of wanneer een aanvraag onvoldoende vertrouwen geeft, worden ook deze aanvragen op alle onderdelen diepgaand getoetst.

Daarnaast zijn we ons ook bewust van de mogelijkheid die we krijgen om naast de wettelijke kaders van de aanvraag extra dienstverlening te verstrekken en op deze manier de samenleving te versterken. Deze extra dienstverlening is altijd maatwerk. Hierbij valt te denken aan het verwijzen naar subsidiemogelijkheden en het wijzen op eventuele benodigde vergunningen bij een ander bevoegd gezag.

In de analyse van vergunningverlening wordt ook inzicht gegeven in het aantal te verwachten aanvragen/meldingen; type bouwwerk/aard van de inrichting; aard en complexiteit van de aanvraag en de benodigde capaciteit uitgaande van de taken en de benodigde kritieke massa.

Daarnaast zijn we ons ook bewust van de mogelijkheid die we krijgen om naast de wettelijke kaders van de aanvraag extra dienstverlening te verstrekken en op deze manier de samenleving te versterken. Deze extra dienstverlening is altijd maatwerk. Hierbij valt te denken aan het verwijzen naar subsidiemogelijkheden en het wijzen op eventuele benodigde vergunningen bij een ander bevoegd gezag.

2.5 Probleemanalyse toezicht en handhaving

De analyse van toezicht en handhaving is zowel probleem- als risicogericht ingestoken. De probleemanalyse geeft inzicht in de problemen die inwoners in Waalre binnen het VTH-werkveld ervaren. Hiervoor is ook een enquête afgenomen op straat. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de problemen die vanuit het toezicht en de handhaving naar voren komen. Naast de analyse van actuele problemen die in het kader van de probleemgerichte benadering is gemaakt, is in het kader van de risicogerichte benadering voor het toezicht en handhaving een analyse gemaakt van de risico's die de in de Waalre voorkomende activiteiten met zich meebrengen. Hierbij wordt ook inzicht gegeven in de taakuitvoering met betrekking tot de landelijke Wabo- risico's. In de risicoanalyse wordt inzichtelijk gemaakt welke problemen zich kunnen gaan voordoen, hoe ernstig deze problemen zijn en hoe groot het risico is dat deze problemen zich zullen voordoen. Het gaat dan ook om zaken die niet direct waarneembaar zijn, maar wel waarneembaar kunnen worden, zoals brand- en/of explosiegevaar, instortingsgevaar, veiligheid en bodemverontreiniging enzovoorts.

Voor het uitvoeren van de risicoanalyse is gebruik gemaakt van een landelijk veel gebruikt risicomodel van het voormalige ministerie van Justitie. Dit model gaat uit van de definitie:

Risico = (negatief effect) x (de kans dat dit effect voorkomt)

Anders gezegd houdt het model in dat van alle te onderscheiden activiteiten (feitelijk de overtredingen) de kans wordt bepaald dat er iets gebeurt en wordt afgezet tegen de ernst van de gevolgen daarvan (het effect). De risicoanalyse resulteert in een lijst, waarin de omvang van het risico van de verschillende activiteiten inzichtelijk is gemaakt.

Brandveiligheid

De taken met betrekking tot de advisering bij omgevingsvergunningen en het toezicht op het gebied van brandveilig gebruik van bouwwerken zijn ondergebracht bij VRBZO. De gemeente blijft echter het bevoegd gezag voor deze onderdelen van de Wabo. Zowel advisering als toezicht worden door de VRBZO uitgevoerd op basis van de Werkwijzer Risicobeheersing, waar onder meer de doelstellingen en prioritering in is aangegeven. Jaarlijks worden de taken opnieuw bezien en besproken en wordt een jaarplanning opgesteld.

Milieu

De taken met betrekking tot advisering bij omgevingsvergunningen en het toezicht op het gebied van milieu zijn voor de basistaken en bepaalde verzoektaken ondergebracht bij de ODZOB.² De ODZOB heeft, samen met een aantal deelnemende gemeenten (waaronder Waalre), voor het milieutoezicht een Regionaal uitvoeringskader (hierna: ROK) opgesteld. Het ROK is vastgesteld door de gemeente Waalre en geldt als beleidsuitgangspunt voor het opstellen van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's voor zowel de ODZOB zelf als de deelnemende gemeenten. Het zorgt voor een gelijke behandeling van gelijke gevallen en daarnaast voor efficiënt, risicogericht milieutoezicht. In het ROK zijn de prioriteiten, doelstellingen en werkwijze opgenomen met betrekking tot milieutoezicht, -handhaving en samenwerking. Verder is er momenteel beleid voor milieuvergunningverlening in de maak. Met de ODZOB wordt zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau intensief samengewerkt en vindt afstemming van de werkzaamheden plaats. Het afsprakenkader wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd.

2.6 Sturing op naleving

De gemeente ziet het beheersen van de risico's die de leefomgeving bedreigen als gedragsturing. Ze probeert het gedrag van gebruikers van de fysieke leefomgeving te beïnvloeden zodat zij zich aan de verschillende geldende regels houden. Binnen het VTH-beleid staan diverse instrumenten ter beschikking om gedrag te beïnvloeden en naleving af te dwingen. De in te zetten instrumenten zijn daarbij breder dan alleen vergunningverlening, de controles en de juridische dwangmiddelen die kunnen worden ingezet in het geval een overtreding wordt geconstateerd. Ook bij het opstellen van regels en de voorlichting daarover liggen kansen om de gebruikers van de leefomgeving het gewenste gedrag te laten vertonen.

Wil de gemeente de capaciteit voor VTH zo effectief en efficiënt mogelijk inzetten, dan is het van belang dat de gemeente ook meegaat met de tijd en de ontwikkelingen. De samenleving kenmerkt zich steeds meer door een hoge dynamiek en lagere voorspelbaarheid. De effecten van deze veranderingen vereisen een andere wijze van de uitvoering van de VTH-taken.

Informatie gestuurd

De gemeente Waalre ziet informatie gestuurde handhaving als een belangrijke pijler. We handhaven altijd al op basis van informatie. Er zijn ontwikkelingen op het gebied van ICT en data-analyse. Het steeds beter benutten van de eigen gemeentelijke informatiebronnen is een belangrijk deel van de ambitie. Door deze en andere informatiebronnen te ontsluiten, te analyseren en te combineren, kunnen we een problematiek eerder (of preventief) en gericht aanpakken.

De kern van informatie gestuurd werken is het in kaart brengen en analyseren van gebeurtenissen, signalen en trends op wijk-, buurt- en straatniveau en het in beeld brengen van de risico's. In de werkwijze vanuit handavings- en veiligheidsbeleid moet meer aansluiting en samenwerking plaatsvinden met de verschillende onderdelen binnen de gemeente die zich bezig houden met data en informatievoorziening. Uiteraard is privacy een cruciaal en continu aandachtspunt bij informatie gestuurd werken.



² In hoofdstuk 6.3 wordt nader toelichting gegeven op de basis- en verzoektaken.

2.7 Landelijke ontwikkelingen en trends

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving zijn een continu proces. Wijzigingen zijn van invloed op de organisatie van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit VTH-beleidsplan is afgestemd op de laatste stand van zaken in deze ontwikkelingen.

Omgevingswet

In 2021 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Het kabinet wil het omgevingsrecht eenvoudiger maken door tientallen wetten samen te voegen tot deze wet. De wet heeft tot doel minder regels, de geldende regels en procedures moeten overzichtelijk(er) zijn, meer ruimte voor initiatieven en meer kwaliteit voor de leefomgeving. Een ander element van de Omgevingswet is de zorgplicht. Deze plicht beoogt bedrijven zelf verantwoordelijk te maken voor de naleving van regelgeving. Waar mogelijk sluiten we met dit beleidskader aan op deze uitgangspunten.

Ten aanzien van de invoering van de Omgevingswet is op 4 december 2018 een Startdocument Omgevingswet Waalre door de gemeenteraad vastgesteld. Het startdocument biedt een handvat om het implementatieproces vorm te geven en te volgen. De uitgangspunten uit de strategische visie “De Kracht van Waalre” vormen de basis voor deze koers.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werkt sinds 2013 aan een nieuw stelsel voor bouwtoezicht in Nederland. Kern is dat in de toekomst bouwpartners zelf hun kwaliteitsborging moeten regelen. Het bevoegd gezag kijkt naar welstand, ruimtelijke ordening en de veiligheid van derden; private partijen zorgen zelf voor het voldoen aan het Bouwbesluit. Preventief toetsen van het Bouwbesluit door de gemeente is niet meer nodig.

De afgelopen jaren wordt er hard gewerkt om te komen tot een gedragen wetsvoorstel. De uitgevoerde pilots hebben tot veel vragen, zorgen en onzekerheden geleid. Op 17 januari 2019 hebben het Rijk en VNG bestuurlijke afspraken gemaakt over hoe de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) kan worden ingevoerd. Deze afspraken en de Wkb zorgen ervoor dat er belangrijke stappen worden gezet om de bouwkwaliteit in Nederland te verhogen. Met het bestuursakkoord blijft de rol van het bevoegd gezag voor de handhaving uitvoerbaar voor gemeenten.

Belangrijke afspraken uit het bestuursakkoord zijn:

- De Wkb gaat gelijktijdig met de Omgevingswet in, om het implementatieproces bij gemeenten beheersbaar te houden.
- In het voorziene stelsel verandert de rol van het bevoegd gezag als vergunningverlener. De rol van het bevoegd gezag als toezichthouder op de naleving van het Bouwbesluit 2012 wijzigt niet. Bij de vergunningverlening blijft een beoordeling van de aanvraag aan de bouwtechnische voorschriften door het bevoegd gezag achterwege.
- Het vernieuwde toezicht geldt in eerste instantie voor eenvoudige bouwwerken in de laagste risicoklasse.
- Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wkp, doen de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een groot aantal proefprojecten. Met deze projecten wordt de werking van het stelsel verfijnd en kunnen gemeenten, bouwers en toezichthouders zich inhoudelijk en qua capaciteit, voorbereiden op de invoering van het stelsel.
- De Wkp kan alleen in werking treden als er voldoende waarborgen zijn dat de bouwprojecten onder het nieuwe stelsel doorgang kunnen vinden. De ondersteunende ICT dient op tijd in orde te zijn, er zijn voldoende kwaliteitsborgers en de toelatingsorganisatie die zorgt voor toezicht op de werking van het stelsel is van start.
- De VNG zorgt voor collectieve ondersteuning van gemeenten.

Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Voor een goede uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn kwaliteitscriteria ontwikkeld. Deze criteria hebben betrekking op het proces, de inhoud en kritieke massa van organisaties en zijn geborgd in de Wet VTH. De wijziging van het Besluit omgevingsrecht op 1 juli 2017 vormt het sluitstuk van de wijzigingen

die de wetgever met de Wet VTH heeft willen doorvoeren. De regering beoogt met de wijziging meer eenheid te brengen in de uitvoering van bepaalde milieutaken.

Wet natuurbescherming

Na veel vertraging is de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 in werking getreden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Met 1 wet en minder regels wordt het makkelijker om de wet toe te passen. Met de wet worden een aantal taken herschikt. Sinds 2017 bepalen de provincies wat wel en niet mag in de natuur in hun gebied. Ook zorgen de provincies vanaf deze datum voor vergunningen en ontheffingen. Wel is er een belangrijke rol voor gemeenten. Indien tevens sprake is van locatie gebonden activiteiten, haken activiteiten uit de Wet natuurbescherming eventueel aan bij de (gemeentelijke) omgevingsvergunning, in de vorm van een VVGB (verklaring van geen bedenkingen). De nu nog bestaande mogelijkheid een ontheffing of vergunning rechtstreeks bij de provincie (of ministerie) aan te vragen is daarmee vervallen.

De Wet natuurbescherming vergt het nodige van vergunningverleners en casemanagers bij gemeenten en de provincie. De nieuwe taken vergen aanvullende kennis. Van casemanagers bij gemeenten wordt aanvullende aandacht gevraagd bij de ontvankelijkheidstoets van omgevingsvergunningen. Bij veel gemeenten, waaronder Waalre, is geen specifieke inhoudelijke kennis aanwezig van natuurbescherming/groen/ecologie. Samenwerking met de ODZOB is dan ook een vereiste.

Ondermijnende criminaliteit

Georganiseerde criminaliteit ondermijnt het lokale gezag, verslechtert veiligheid en leefbaarheid en levert schade op voor burgers en ondernemers. Voorbeelden van georganiseerde criminaliteit zijn drugsproductie en -handel, mensenhandel, witwassen en vastgoedfraude. Dergelijke fenomenen concentreren zich niet alleen op bedrijventerreinen en het buitengebied maar ook in 'doorsnee' winkelstraten, woonwijken en recreatieparken in onze gemeenten. Georganiseerde criminaliteit leidt steeds vaker tot ondermijning. De 'onderwereld' is voor illegale activiteiten afhankelijk van diensten van de 'bovenwereld'. Voor witwassen via een horecagelegenheid is een vergunning van de gemeente nodig. Voor hennepcultuur en drugsproductie maakt men gebruik van huurwoningen van woningcorporaties, leegstaande stallen en loodsen in het buitengebied en zolders en achterkamers van woningen. Veelal wordt misbruik gemaakt van kwetsbaren uit de samenleving.

Ook zijn criminelen vaak op zoek naar status en manieren om illegaal verkregen vermogen wit te wassen, bijvoorbeeld door te investeren in vastgoed of door sponsoring van lokale verenigingen. We hebben het hier over 'de achterkant van Nederland': een wereld die crimineel van aard is, maar sociaal is ingebed in wijken en die buiten de greep en vaak buiten het zicht van overheden valt. Kwetsbare doelgroepen en sociaal zwakkeren lopen een groot risico; zowel om opgenomen te worden in deze netwerken als om slachtoffer te worden van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Het probleem van ondermijning is dat de samenleving wordt ondergraven. "Normaal werken" loont niet meer, jongeren komen in aanraking met verkeerde rolmodellen en ambtenaren en bestuurders lopen het risico om te worden geïntimideerd en bedreigd.

3 Kaders vergunningverlening

Onder vergunningverlening wordt verstaan het beoordelen en toetsen van aanvragen aan geldende, relevante, wet- en regelgeving om op die manier te komen tot een kwalitatief goed besluit (zo nodig onder voorwaarden en voorschriften) binnen de gestelde proceduretijd. Ook het beoordelen van de kwaliteit van meldingen en het beoordelen of met een melding kan worden volstaan en de activiteit niet vergunningplichtig is, kan worden gezien als onderdeel van vergunningverlening.

Binnen dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de toetsstrategie voor alle activiteiten die vallen binnen de Wabo, Algemene plaatselijke verordening (hierna: APV) en bijzondere wetten. Alle activiteiten op gebied van vergunningverlening en meldingen hebben eenzelfde opbouw en sluiten, waar mogelijk, aan op de onderstaand geformuleerde uitgangspunten. De taakuitvoering vindt plaats op een adequaat niveau. Voor verschillende vakgebieden zoals bouwen, APV et cetera is inzichtelijk gemaakt hoe Waalre omgaat met vergunningverlening.

3.1 Uitgangspunten bij vergunningverlening

Excellente dienstverlening

De gemeente Waalre kiest voor een klantgerichte benadering, waarbij een goede (digitale) dienstverlening en een snelle en zorgvuldige afhandeling van de vergunningaanvragen centraal staan. Een snelle afhandeling komt ook naar voren als aandachtspunt bij de uitgevoerde enquête eind 2018. Onze klanten worden bij de behandeling van hun aanvraag op een deskundige en vriendelijke wijze van informatie voorzien en het vergunningetraject is voor hen herkenbaar en transparant. Wij streven voortdurend naar verbetering van de dienstverlening aan onze klanten.

Rechtszekerheid voor inwoners en ondernemers

Rechtszekerheid voor inwoners en bedrijven is van groot belang. Wij streven naar vergunningen die helder, duidelijke en niet voor meerdere uitleg vatbaar zijn en daardoor de rechterlijke toets kunnen doorstaan. Voor ons is uitgangspunt het voorkomen van het van rechtswege verlenen van vergunningen als gevolg van overschrijding van wettelijke afhandelingstermijnen van aanvragen.

Nut en noodzaak centraal

Waar sprake is van gemeentelijke beleidsvrijheid kijken wij continu naar nut en noodzaak ten aanzien van het aanvraagproces en de vergunningsvoorwaarden. Zo worden overbodige toetsingskaders, procedurestappen en indieningvereisten (zoals verschillende bewijsstukken) geschrapt indien zij niet noodzakelijk zijn voor een objectieve toets van de aanvraag.

Redeneren vanuit oplossingen

Bij het beoordelen van vergunningaanvragen wordt gezocht naar de mogelijkheden om de aangevraagde activiteiten te vergunnen. De focus ligt dus niet op de beperkingen die wet- en regelgeving met zich meebrengen, maar juist op het zoeken naar wegen en oplossingen om binnen de wet, rekening houdend met de wensen van de aanvrager en omgeving, de activiteiten mogelijk te maken.

Gedeelde verantwoordelijkheid

De gemeente is verantwoordelijk voor het afgeven van kwalitatief goede vergunningen. De initiatiefnemers van vergunningaanvragen zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor het indienen van een complete aanvraag. Ook zijn de initiatiefnemers zelf verantwoordelijk voor het creëren van draagvlak c.q. acceptatie van de voorgenomen plannen bij belanghebbenden, zoals bureaus. Uiteraard kan de gemeente hierbij desgewenst adviseren. Daarnaast mag van inwoners en bedrijven worden verwacht dat zij zelf ook verantwoordelijkheid nemen om problemen op te lossen. De gemeente Waalre zal daar waar mogelijk inwoners en bedrijven dan ook stimuleren om gezamenlijk problemen op te lossen bijvoorbeeld door overleg. Oplossingen die in gezamenlijkheid worden gevonden hebben de voorkeur boven oplossingen die zijn afgedwongen.

Kortom, de gemeente Waalre wil bij vergunningverlening:

- dienstverlenend zijn en de klant zo optimaal mogelijk bedienen;
- duidelijk en transparant zijn. Aanvragers van vergunningen weten waar zij bij de gemeente Waalre aan toe zijn;
- een betrouwbare partner zijn voor de inwoners en bedrijven.

3.2 Strategie

3.2.1 Preventie

Door op het gebied van de gemeentelijke vergunningstaken algemene informatie te verstrekken op de website van de gemeente en naar behoefte aanvullende informatie te verstrekken, bijvoorbeeld telefonisch, per mail, op afspraak of met een conceptaanvraag (schetsplan) voorafgaand aan de vergunningverleningsfase, probeert de gemeente het naleefgedrag te stimuleren en aan haar inwoners een passende (digitale) dienstverlening te bieden. Bij vergunningverlening is de preventiestrategie voorts gericht op het zo compleet mogelijk indienen van aanvragen en meldingen. We willen het opvragen van aanvullende gegevens en het buiten behandeling laten van een aanvraag (onder meer door het te laat indienen van een aanvraag of melding) zoveel mogelijk voorkomen.

Vergunningverlening legt de basis voor de verdere keten van toezicht en handhaven. Het geeft duidelijkheid in de regels en werkt daarom preventief door in toezicht en handhaving. Zowel voor degene die de vergunning heeft aangevraagd en gekregen die nu weet wat er van hem of haar verwacht wordt als voor omwonenden die zich nu bewust zijn van de activiteiten waardoor meldingen worden voorkomen.

3.2.2 Prioriteiten

Bij vergunningverlening vindt prioritering plaats op het niveau van diepgang van toetsing van de aanvraag. De uitwerking hiervan is opgenomen in de bijlage. In kwantitatieve zin kan er geen prioritering plaatsvinden. Vergunningverlening is een vraag gestuurd proces waar de gemeente geen invloed op heeft. Een ingekomen vergunningaanvraag moet nu eenmaal binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld.

3.2.3 Toetsingskaders vergunningverlening

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

De Wabo bepaalt in welke gevallen inwoners en bedrijven een omgevingsvergunning nodig hebben. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning kan bij één loket worden aangevraagd. Er geldt daarbij één procedure waarop één besluit volgt voor mogelijk meerdere activiteiten (geïntegreerd). In de bijlage staan de specifieke vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen, toestemmingen en meldingen benoemd. Bij vergunningverlening worden activiteiten preventief getoetst. Hierbij worden de wettelijke (indienings)eisen van onder meer het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor), de Ministeriële regeling omgevingsrecht (hierna: Mor) en de Wabo gehanteerd. Aan een (welstand)commissie wordt advies gevraagd bij omgevingsaanvragen voor bouwen en wijzigen van een monument.

In de bijlage staat per activiteit omschreven waar de speerpunten per toets liggen. Zo wordt voor de activiteit bouwen met name getoetst op constructieve veiligheid en welstand en voor in-/uitritvergunningen op verkeersveiligheid en bruikbaarheid van de weg

Algemene plaatselijke verordening

De gemeente heeft de vrijheid om regels te stellen aan de fysieke leefomgeving. In de APV is de gemeentelijke regelgeving op het gebied van openbare orde en veiligheid opgenomen. Het gaat veelal om onderwerpen en activiteiten die in de openbare buitenruimte plaatsvinden. In de APV zijn diverse soorten vergunningen, meldingen, ontheffingen en toestemmingen opgenomen. Regelmatig moet de APV worden aangepast, soms omdat de landelijke regelgeving wijzigt en soms omdat de situatie in de gemeente daarom vraagt. De APV wordt door de raad vastgesteld.

In de bijlage is een volledige lijst opgenomen met betrekking tot het verlenen/accepteren van vergunningen, meldingen, ontheffingen, vrijstellingen en toestemmingen op grond van de APV. Hierbij gaat het onder meer om een vergunning voor het houden van een (grootschalig) evenement en een vergunning voor het plaatsen van voorwerpen op de openbare weg.

Bijzondere wetten

Naast de APV worden ook vergunningen en toestemmingen verleend op grond van bijzondere wetten en bijzondere lokale regelgeving. Denk daarbij aan de DHW, Wet op de kansspelen (veelal speelautomaten), en de Wegenverkeerswet.

In het productenboek vergunningverlening is een volledige lijst opgenomen met het betrekking tot het verlenen/accepteren van vergunningen, meldingen, ontheffingen, vrijstellingen en toestemmingen op grond van bijzondere wetten. Hierbij gaat het onder andere om de ontheffing van het verbod om zonder drank- en horecaverunning zwak alcoholische dranken te schenken en een vergunning voor een invalideparkeerplaats.

3.2.4 Intrekken omgevingsvergunningen

In de Wabo zijn regels opgenomen voor het intrekken van vergunningen. Wij willen voorkomen dat een stuwmeer aan ongebruikte omgevingsvergunningen ontstaat. Daarmee voorkomen wij ook dat (nieuwe) planologische, stedenbouwkundige of andere inzichten over de fysieke leefomgeving doorkruist worden door vergunde, nog te realiseren of te slopen bouwwerken en het gebruik ervan. Door oude vergunningen in stand te houden kunnen projecten worden gerealiseerd en in gebruik worden genomen conform verouderde (bouw)technische inzichten, milieutechnische aspecten of zelfs in strijd met nieuwe (planologische) regels. Dit vinden wij ongewenst. Wij willen daarom na verloop van een bepaalde periode omgevingsvergunningen geheel of gedeeltelijk intrekken.

De gronden voor het intrekken van omgevingsvergunningen zijn opgenomen in de Wabo. Zo kan een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu worden ingetrokken als gedurende drie jaren geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning. Voor omgevingsvergunningen met de activiteiten bouwen of aanleggen is in de Wabo een termijn van 26 weken opgenomen.

Wij hebben er voor gekozen alle niet-gebruikte vergunningen in te trekken na het verstrijken van drie jaren voor de activiteit milieu en 1 jaar voor de activiteiten bouw en aanleg. Voor bouw- en aanlegactiviteiten geldt alleen dat als met de uitvoering van de werkzaamheden is gestart en deze tussentijds zijn gestaakt, de wettelijke termijn van 26 weken (na constatering van gestaakte werkzaamheden) wordt gehanteerd.

In uitzonderlijke situaties is voor bouwactiviteiten één keer uitstel mogelijk tot maximaal 2 jaar na het onherroepelijk worden van een vergunning. Een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten wordt daarom altijd na twee jaar ingetrokken. Aanvullende voorwaarde hiervoor is dat uitstel tot intrekking alleen wordt gegeven als het te realiseren plan zal voldoen aan de op dat moment geldende eisen. Dus wanneer de eisen ten aanzien van bijvoorbeeld energiezuinigheid zijn aangescherpt, moet de vergunninghouder aantonen dat aan de nieuwe eisen wordt voldaan door middel van het indienen van een gewijzigde energieprestatieberekening. Ook hierbij geldt dat de vergunninghouder een deugdelijke schriftelijke motivering voor uitstel moet geven. Een gewijzigde energieprestatieberekening, brandveiligheidsrapport of andere gegevens gaan onderdeel uit maken van de verleende vergunning en vervangen de voorgaande exemplaren. Wanneer de vergunninghouder het nalaat gewijzigde gegevens in te dienen, wordt de vergunning alsnog ingetrokken.

De procedure tot intrekking van de vergunning vindt plaats op grond van de geldende wettelijke voorschriften. Voordat tot intrekking van de vergunning wordt overgegaan, wordt de vergunninghouder in de gelegenheid gesteld zijn zienswijzen naar voren te brengen. Zo nodig wordt het voornemen tot intrekken van de vergunning bekendgemaakt op de voorgeschreven wijze.

Deze beleidsregels laat de besluitvorming over de overige in artikel 2.33 van de Wabo of andere wetgeving opgenomen intrekkingsgronden onverlet.

Hardheidsclausule

Het college van burgemeester en wethouders blijft bevoegd om af te wijken van deze beleidsregels, vooral wanneer deze voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregels te dienen doelen of als sprake is van urgentie en/of zwaarwegende planologische of maatschappelijke belangen.

4 Kaders Toezicht en handhaving

Onze gemeente spreekt burgers en bedrijven aan op het nakomen van afspraken die vastgelegd zijn in wet- en regelgeving of in gemeentelijk beleid. Om van het begin aan duidelijkheid te scheppen, worden de termen toezicht en handhaving gedefinieerd. De door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vastgestelde algemene definitie van handhaving luidt:

“Het door toezicht en het toepassen van bestuursrechtelijke, strafrechtelijke of privaatrechtelijke middelen bereiken dat de algemeen geldende rechtsregels en individueel geldende voorschriften worden nageleefd.”

Toezicht en handhaving worden vaak in één adem genoemd, maar dit zijn in feite twee aparte onderdelen. Onder toezicht wordt in dit beleidsplan verstaan:

- Vergunning gerelateerde controles in de realisatiefase (zoals bij slopen, bouwen, kappen) en in de beheer- of gebruiksfase (zoals bij het exploiteren van een milieu inrichting en brandveilig gebruik van bouwwerken):
 - Vergunning gericht toezicht: Uitvoeren van controles naar aanleiding van verleende vergunningen/meldingen;
 - Programmatisch toezicht: Uitvoeren van controles naar aanleiding van cyclische handhavings-programmering (betreft milieu, brandveiligheid en Drank- en Horecawet).
- Controles op het uitvoeren van activiteiten zonder vergunning of melding, naar aanleiding van eigen waarnemingen en meldingen (klachten).
 - Themagericht toezicht: Toezicht per thema;
 - Gebiedsgericht toezicht: Toezicht op wijk- of gebiedsniveau naar aanleiding van surveillance/klachten/speerpunten (informatie gestuurd toezicht);
 - Toezicht naar aanleiding van meldingen (klachten);
 - Risicogericht werken;
 - Controles in het kader van handhaving.

Het doel van toezicht is het voorkomen (dan wel beperken) van onveilige, ongezonde en niet duurzame situaties. Daarnaast is het belangrijk dat de ruimtelijke kwaliteit behouden blijft. Om dit te bereiken kan toezicht, zoals ook hierboven al is aangegeven, op verschillende manieren worden ingevuld.

Handhaving komt na toezicht. Wanneer sprake is van overtredingen, wordt bezien (op basis van hetgeen is beschreven in de paragraaf Strategie) of en op welke manier bestuurlijk optreden (en/of eventueel strafrechtelijk optreden door de boa's) noodzakelijk is.

4.1 Uitgangspunten

Slimmer toezicht

De gemeente zet met het VTH-beleid in op een slimmere en meer integrale aanpak van de risico's die de leefomgeving bedreigen. De gemeente wil de beschikbare capaciteit zo effectief en efficiënt mogelijk inzetten. Integraal door alle relevante aspecten van een probleem in samenhang te bezien en te behandelen. Dit betekent dat een probleem multidisciplinair wordt benaderd en wordt beoordeeld welke (handhavings)aspecten er spelen en welke (handhavings-) taakvelden aan de orde zijn. Ook houdt het in dat waar nodig en mogelijk samenwerking wordt gezocht om de juiste (handhavings)aanpak te bepalen en uit te voeren. Het kan dan gaan om samenwerking met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere teams van de gemeente. Ook kan het gaan om samenwerking met andere handhavingsinstanties, zoals de ODZOB, VRBZO, buurgemeenten, politie en de provincie Noord-Brabant. Dit is een ontwikkelproces waarbij de gemeente structureler en directer van haar interventies en de effecten op het naleefgedrag wil leren.



Proactief

Daarnaast wordt ingezet op steeds meer informatie gestuurd werken. Er wordt op ICT niveau ingezet op het inregelen van het zaakstelsel wat toepasbaar is voor het gehele VTH domein. Het doel is om de beschikbare informatie zo makkelijker uit te lezen en gebeurtenissen, signalen en trends op gemeente-, wijk- en straatniveau in kaart te brengen. Eén van de manieren waarop hier invulling aan gegeven wordt, is het oprichten van een interventieteam met de acht Kempengemeenten (hierna: het KIT).³ Hierbij wordt samengewerkt met andere gemeenten en ketenpartners voor de aanpak van handhavingsknelpunten, overlast en ondermijningszaken. Het informatie gestuurd werken vraagt ook een andere manier van werken voor de ambtelijke organisatie. De ambtelijke organisatie zal zich meer dan voorheen proactief moeten opstellen om signalen op te pikken en dit vervolgens om te zetten in acties.

Handhaven is het laatste middel als waarschuwen en preventie niet werkt

We proberen overtredingen op te lossen door middel van een goed gesprek met de overtreder en/of de partijen die een conflict hebben. Waar mogelijk wordt een maatwerk oplossing gekozen. Als een overtreder niet wenst mee te werken of bij een herhaling van overtredingen wordt onverkort een handhavingprocedure opgestart. Bij het bepalen van de juiste handhavingaanpak is maatwerk van belang. Om de juiste aanpak te kiezen kan een doelgroepanalyse (bijvoorbeeld aan de hand van de Tafel van Elf) een goed hulpmiddel zijn. Deze analyse kan in beeld brengen in hoeverre bij overtreeders sprake is van onwetendheid, gemakzucht, calculerend gedrag of criminaliteit. Afhankelijk van de houding en motieven van de overtreder(s) kunnen de juiste handhavingsmiddelen worden gekozen. Daarbij heeft de inzet van preventieve handhavingsmiddelen, zoals voorlichting, - indien mogelijk en effectief - de voorkeur boven de repressieve (sanctionerende) handhavingsmiddelen.

Betrokkenheid burgers vergroten

Inwoners kunnen een zinnige bijdrage leveren aan de veiligheid en leefbaarheid in hun wijk. De geleverde bijdrage kan variëren van beleidsbeïnvloeding tot het functioneren als extra paar ogen en oren ten behoeve van toezicht en handhaving. Burgers kunnen onveilige situaties voorkomen of beperken door waardevolle informatie aan te leveren, zelf te bemiddelen bij kleine en eenvoudige conflicten en/of anderen aanspreken op asociaal gedrag. De gemeente is constant op zoek naar werkwijzen om burgers nog meer te betrekken bij de onderwerpen die gaan over veiligheid en leefbaarheid in hun wijk. Burgerparticipatie is niet alleen meedenken, maar ook meedoen. De gemeente zal zelf inspanningen verrichten om burgerparticipatie de komende periode te vergroten. Er zullen meerdere initiatieven opgestart worden. Zo zullen hondenbezitters worden gevraagd mee te denken wat hun bijdrage kan zijn bij het terugdringen van overlastmeldingen met betrekking tot honden. Daarnaast worden inwoners, evenementorganisatoren en schoolgaande kinderen actief betrokken om bewustzijn te creëren van de negatieve effecten van (zwerf)afval in de leefomgeving. Daarnaast zijn er acties waar de inwoners ook daadwerkelijk aan mee kunnen doen om (zwerf)afval op te ruimen. Tot slot worden inwoners gevraagd om verdachte situaties (vaker) te melden bij de gemeente.

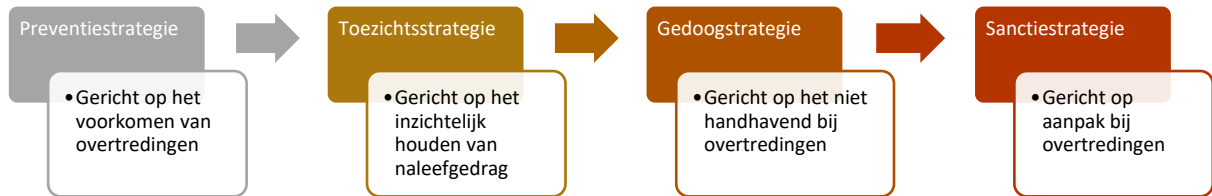
Kwaliteit en rechtsgelijkheid

Waalre kiest ervoor om de toezichtslast voor inwoners en bedrijven waar mogelijk te beperken. Onder andere wordt hier vorm aan gegeven door de handhaving zo veel mogelijk integraal en samen uit te voeren. Kanttekening hierbij is de samenwerking met de ODZOB en de VRBZO waar het milieutoezicht en toezicht op brandveiligheid is ondergebracht. Als integraal toezicht wordt opgepakt tussen bijvoorbeeld bouwen en milieu of brandweer, is er veel afstemming nodig omdat het om verschillende organisaties gaat. Naast integrale handhaving, dragen ook coördinatie en goede afstemming tussen toezichthouders eraan bij dat het aantal contactmomenten met inwoners en bedrijven beperkt is. Ook wordt daarmee een eenduidige en duidelijke communicatie naar inwoners en bedrijven bevordert en verhoogt het de kwaliteit van de handhaving. Voor de kwaliteit van de handhaving zijn wettelijke kwaliteitseisen vastgelegd. Deze borgen een eenheid in aanpak en uitvoering voor alle betrokken partijen. Bij de beschrijving van de nalevingstrategie wordt duidelijk hoe Waalre omgaat met overtredingen van regels.

³ Dit betreffen de volgende gemeenten; Bergeijk, Best, Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden, Veldhoven en Waalre.

4.2 Naleefstrategie

De Wabo (en procescriteria voor VTH-kwaliteit) verplicht de gemeente een strategie te hanteren. De nalevingsstrategie omvat alles wat nodig is om te komen tot een verbetering van de naleving van wet- en regelgeving. Het betekent dat vooraf moet zijn nagedacht over de manier waarop toezicht en handhaving wordt voorkomen, het toezicht wordt uitgevoerd en indien noodzakelijk uiteindelijk handhaving wordt ingezet. Dit gebeurt eenduidig en gestructureerd.



4.2.1 Preventiestrategie

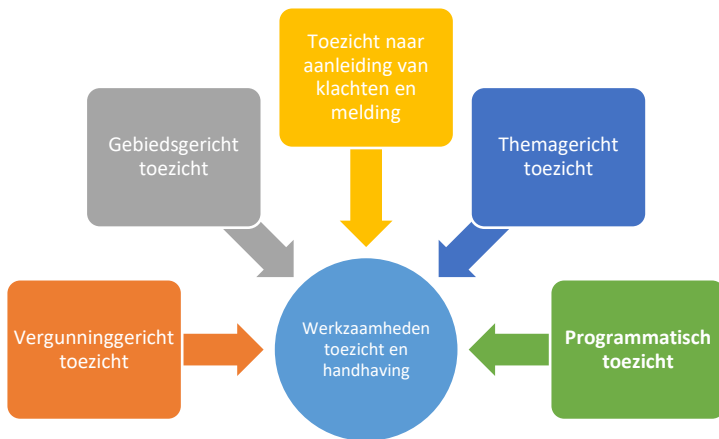
Voor het behouden van onze ruimtelijke kwaliteit en het efficiënt benutten van onze tijd en financiële middelen is het essentieel dat we ons bezighouden met de zaken die het belangrijkst zijn. Hierbij houden we onze risicoanalyse steeds in het vizier. Het betekent dat we de zaken die belangrijk zijn goed regelen en minder tijd besteden aan zaken die minder belangrijk zijn. Prioriteiten zijn op elkaar afgestemd, een initiatief of vergunning wordt integraal getoetst en de toezichthouder(s) zijn op de hoogte van de plannen en van de uiteindelijk verleende vergunning.

Dit betekent ook dat we meer aan preventie moeten doen; een beweging moeten maken van de achterkant (handhaving) naar de voorkant (preventie).

Er wordt momenteel relatief veel tijd besteed aan meldingen over overlast/strijd met regels, waar in essentie sprake is van onderliggende 'burenruzies'. Door alerter te zijn op mogelijke onderliggende conflicten bij klachten of signalen kunnen dergelijke situaties mogelijk worden voorkomen of anders behandeld. Hiermee wordt (buitensporige) inzet vanuit handhaving voorkomen. Dit gebeurt door de preventieve en voorlichtende rol van vergunningverleners, toezichthouders en boa's, de inzet van buurtbemiddeling en communicatie instrumenten. Steeds meer leggen we de link met het sociale aspect van het probleem en proberen we de aanpak af te stemmen met/de oplossing te zoeken via maatschappelijke ondersteuning.

Hetzelfde geldt voor het voorkomen van onnodige overtredingen (of meldingen) doordat inwoners (en bedrijven) niet goed op de hoogte zijn van risico's en regelgeving, bijvoorbeeld ten aanzien van asbestdaken. Preventie richt zich ook op het vergroten van bewustwording bij burgers en bedrijven. Hierdoor zullen de betrokkenheid en het draagvlak toenemen. Het uiteindelijke resultaat is dat men minder snel in de fout zal gaan en dat handhaving dus minder nodig is. Het vergroten van de bewustwording kan gebeuren door onder meer voorlichting tijdens een bewonersavond, een publicatie of algemene brief (bijvoorbeeld voorafgaand aan het vakantie seizoen over het plaatsen van caravans of over stoken voorafgaand aan de winterperiode). Bewustwording vindt ook al plaats door goed vooroverleg, persoonlijk contact bij zienswijzen/bezwaar, heldere en begrijpelijke uitleg door een toezichthouder en duidelijke beschikkingen en helder geschreven brieven.

4.2.2 Toezichtstrategie



De gemeente Waalre houdt adequaat toezicht door bij de uitvoering (zoveel mogelijk) aan te sluiten bij de landelijke instrumenten en strategieën. Het doel van de toezichtstrategie is om door middel van controles en (preventief) toezicht het naleven van de regels te bevorderen. Toezicht moet efficiënt en doelmatig worden ingezet. Er zijn verschillende vormen van toezicht te onderscheiden.

Toezicht vindt plaats op basis van verleende vergunningen en ontheffingen, in het kader van projecten (zoals horecatoezicht of ondermijning) en/of naar aanleiding van meldingen. Tijdens het uitvoeren van toezicht

worden eventuele overtredingen door een toezichthouder geconstateerd. Daarop kan vervolgens door de overtreder worden gereageerd. Hierbij wordt vooral vanuit een oplossingsmodus gewerkt om de gewenste (gedrags-) verandering te bewerkstelligen. De wijze waarop het toezicht wordt uitgevoerd hangt af van de prioriteit die aan een taak is toegekend. De te controleren aspecten, de diepgang en frequentie van de controles wordt vastgelegd in een toezichtprotocol.

Bij activiteiten met een doorlopend karakter – die ook een beheer- of gebruiksfase kennen – worden de voorschriften bij de vergunningverlening besproken met de toezichthouders die tijdens en na realisatie de volgende schakel in de keten zijn. Niet alle taken worden door de gemeente zelf uitgevoerd zoals het exploiteren van een milieu inrichting waarbij de basistaken gemandateerd zijn aan de ODZOB. En het toezicht op het brandveilig gebruik van bouwwerken ligt bij de VRBZO.

4.2.3 Prioriteiten

Uit de risicoanalyse blijkt welke activiteiten risico's met zich meebrengen en welke prioriteit de activiteit heeft qua toezicht en handhaving. Er wordt onderscheid gemaakt in 3 prioriteiten; hoog, gemiddeld en laag. De intensiteit van het toezicht wordt bepaald door de prioriteit die een activiteit heeft. Hierbij wordt de volgende intensiteit aangehouden:⁴ Het volledige overzicht van de risicoanalyse is terug te vinden als bijlage.

Prioriteit	Intensiteit toezicht
Hoog	Proactief, programmatisch toezicht
Gemiddeld	Toezicht op projectmatige basis (bijvoorbeeld themagewijs of op basis van naleefgedrag) en/of steekproefsgewijs
Laag	Passief en/of geen toezicht

⁴ Binnen milieutoezicht wordt in het ROK een onderscheid gemaakt in risicoklasse van een bedrijf. Met de ondervdeling in risicoklasse wordt een onderscheid gemaakt, gebaseerd op het type bedrijf en de daaraan verbonden risico's: Hoog risico: worden 1 x per 3 jaar geselecteerd voor een bedrijfsbezoek; gemiddeld risico: worden 1 x per 6 jaar geselecteerd voor een bedrijfsbezoek; laag risico: worden 1 x per 2 jaar geselecteerd voor een bedrijfsbezoek.

Bij het prioriteren wordt naast de risicoanalyse ook gekeken naar de probleemanalyse. Uit de probleemanalyse kan een activiteit, ondanks dat laag of gemiddeld is gewaardeerd in de risicoanalyse, aanleiding geven tot het hoog prioriteren van een taak. De komende jaren zullen we in elk geval een hoog prioriteit toekennen aan de activiteiten die rechts in het tabel zijn opgenomen. In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma zal concreet aangegeven worden aangegeven welke activiteiten daartoe ondernomen..

Om sturing te kunnen geven aan de aspecten die tijdens een controle worden gecontroleerd en de diepgang van een controle gebruiken we een toezichtprotocol wat wordt opgenomen als bijlage bij het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.

Activiteiten met hoge prioriteit
Vergunning activiteit bouwen voor wonen
Vergunning activiteit bouwen voor publiek
Vergunning activiteit brandveilig gebruik
Slopen inclusief asbest
Illegale bouw activiteiten
Gebruik in strijd met het bestemmingsplan (Zwerf)afval
Buitengebied
Parkeren
Hondenoverlast
Ongedierte
C-evenementen met en zonder vergunning
Klachten en meldingen

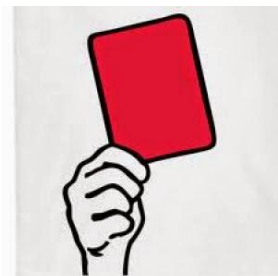
4.2.4 Gedoogstrategie

Regels zijn er niet voor niets en dienen tot bescherming van onze burgers en het milieu. Uitgangspunt is daarom dat deze regels nageleefd moeten worden. Het gedogen van overtredingen is alleen in uitzonderingssituaties acceptabel, omdat het toelaten dat regels worden overtreden afbreuk doet aan de geloofwaardigheid en effectiviteit van ons als overheid. Er is sprake van een uitzonderingssituatie wanneer er een overmacht- of overgangssituatie is. De mate waarin gedoogd wordt, moet zoveel mogelijk in omvang en/of tijdsduur worden beperkt. In bepaalde gevallen is een persoonsgebonden gedoogbeschikking mogelijk of kan een gedoogbesluit worden genomen voor een bepaalde duur (bij geringe inbreuk). De gedoogde overtreding moet op enig moment worden gelegaliseerd of beëindigd.

4.2.5 Sanctiestrategie

De gemeente houdt toezicht op voorschriften, vergunningen of algemene regels en treedt vervolgens handhavend op bij overtredingen. De handhavingsstrategie is primair gericht op het herstellen van de situatie, op het ontmoedigen van de overtreder en/of om herhalingen te voorkomen. De Landelijke Handhavingsstrategie (hierna: LHS) is het uitgangspunt voor de werkwijze.

In de eerste plaats ligt de verantwoordelijkheid voor naleving van regels bij inwoners en bedrijven. In de tweede plaats wordt zoveel mogelijk per geval beoordeeld (menselijke maat) welke acties effectief zijn om het gewenste naleefgedrag te bewerkstelligen. Dit kan verschillend zijn omdat doelgroepen, de achterliggende motieven van het gedrag en de handhavingsproblemen per context verschillen. Uit het oogpunt van rechtsgelijkheid wordt vervolgens in vergelijkbare gevallen een vergelijkbare keuze gemaakt en worden interventies waar mogelijk op eenduidige wijze gekozen en toegepast. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan worden afgezien van handhavend optreden. In de overige gevallen wordt handhavend opgetreden zoals de beginselplicht tot handhavend optreden de gemeente ook verplicht.



4.3 Handhaving bij overtredingen door de eigen organisatie of andere overheden

Bij het uitvoeren van toezicht en handhaving bij andere overheden maken wij géén onderscheid met derden. In dergelijke gevallen wordt de LHS toegepast. Bij overtredingen door de eigen gemeentelijke organisatie geldt een enigszins ander proces, dat afwijkt van de LHS. Omdat de omgang met collega's anders is dan met externen, zal eerder gekozen worden voor aanspreken of informeren dan voor waarschuwen. Daar komt bij dat het opleggen van een last onder dwangsom aan de eigen organisatie geen reële herstelsanctie is, aangezien die door de organisatie zelf wordt verbeurd. Uitgangspunt is een snel en effectief herstel van overtredingen met het oog op de eigen voorbeeldfunctie van de gemeente. Indien nodig kunnen alsnog sancties worden ingezet.

5 Van beleid naar uitvoering

Vanuit het principe van een lerende organisatie wordt regelmatig terug gekeken op onderdelen als effectiviteit van de nalevingsstrategie en de mate waarin de gestelde doelen worden bereikt. Daarnaast vraagt het gemeentebestuur en de provincie om verslaglegging over de resultaten van inspanningen op het gebied van toezicht en handhaving. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze van programmering, monitoren en verslaglegging.

5.1 Beleidscyclus

Het opstellen en vaststellen van het VTH-beleidsplan is onderdeel van het cyclische en programmatische werken. In de dagelijkse praktijk moet aan het vastgestelde beleid uitvoering en een vervolg gegeven worden. In onderstaande figuur - de 'Big-8' - is het cyclische proces schematisch weergegeven. Dit model maakt vanuit een strategisch kader de vertaling naar operationeel beleid ten behoeve van kwaliteitsborging tezamen met een sluitende 'planning en control-cyclus'. Door dit model in de praktijk te brengen bij het plannen, uitvoeren en evalueren van het beleid en de uitvoeringstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving wordt geborgd dat op een goede wijze uitvoering en vervolg gegeven wordt aan datgene wat in dit beleidsplan is weergegeven. Daarnaast wordt het beleidsplan ter kennisgeving aangeboden aan de gemeenteraad.



5.2 Programmering

De - in deze nota geformuleerde - strategische doelen, prioriteiten en jaarlijkse operationele doelen vormen het kader voor de vergunnings-, toezicht- en handhavingsactiviteiten in Waalre. De uitwerking en de programmering komt tot uiting in het jaarlijks op te stellen VTH- uitvoeringsprogramma dat bestuurlijk wordt vastgesteld. Aan de hand van de doelen, het budget uit de programmabegroting, de gestelde prioriteiten, incidentele bestuurlijke prioriteiten en het naleefgedrag van inwoners en bedrijven wordt jaarlijks het uitvoeringsprogramma opgesteld. In het uitvoeringsprogramma worden onder andere de volgende elementen opgenomen:

- Wat de verwachte werkvoorraad is voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en welke consequenties dat heeft voor de capaciteit.
- De voorgenomen handhavingsactiviteiten voor het komende jaar.
- De te realiseren controles en/of handhavingsacties.
- Welke projecten/pilots in het kader van het integraal toezicht zullen worden uitgevoerd.
- De relatie met de gestelde doelen, ambities en prioriteiten.

5.3 Monitoring

Gedurende de uitvoering van het VTH-uitvoeringsprogramma vindt monitoring plaats. Monitoring is het stelselmatig en systematisch verzamelen, bewerken en verstrekken van gegevens. Daarmee gaan we na of het beleid effect heeft en de gestelde doelen zijn (of worden) gehaald. Om verantwoording af te leggen over de inspanningen en resultaten zijn verschillende gegevens nodig. Informatie gestuurd werken maakt hier een belangrijk onderdeel van uit. In het jaarlijks uitvoeringsprogramma wordt de systematiek van monitoring uitgewerkt. De gegevens worden vervolgens gebruikt als input voor de jaarlijkse evaluatie. De gemeente Waalre investeert in het (verder) ontwikkelen van gerichte indicatoren en een registratiesysteem. Het eerste jaar van de looptijd van deze nota is belangrijk om de basis op orde te krijgen en de ontwikkeling voort te zetten binnen informatie gestuurd en gebiedsgericht werken. Afgestemd op en in nauwe samenwerking met onze partners en het bestuur.

5.4 Evaluatie en jaarverslag

Na afloop van een kalenderjaar wordt er een jaarverslag opgesteld. Dit verslag geldt als evaluatie voor het uitvoeringsprogramma. Een evaluatie maakt de effecten zichtbaar maar kan ook antwoord geven op de vraag: welke interventies werken of niet werken. Bereiken we de beoogde doelgroep? Bij een effectmeting staat de uitkomst van de interventie centraal. Elke toezicht- of handavingsinterventie doorloopt een cyclus die begint bij de risicoanalyse (via een analyse van de doelgroep), de keuze voor een interventiestrategie en het eindigt bij een effect. Met een effectmeting is de cirkel van programmatisch handhaven rond. De indicatoren en de registratie van de effecten moeten grotendeels nog worden ontwikkeld. In het eerste jaar van de looptijd van deze nota investeren we ook in het fundament van deze werkwijze. Een gedegen, systematische en programmatische uitvoering van toezicht en handhaving is cruciaal. Het is ons doel om te komen tot een uitvoeringspraktijk met informatie en regie aan de voorkant. De gemeente Waalre wil aan het stuur staan en op tijd bijsturen om de doelen te bereiken. In het VTH-uitvoeringsprogramma wordt deze systematiek verder uitgewerkt.

6 Organisatie en uitvoering

6.1 Inleiding

Vergunningverlening, toezicht en handhaving draait om het beheersen van risico's voor de samenleving. De inwoners van Waalre moeten gerust kunnen leven in de wetenschap dat de gemeente de belangrijkste risico's goed onder controle heeft. Om dit vertrouwen waar te kunnen maken is het belangrijk dat de gemeentelijke organisatie de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving kan garanderen. Dit is niet alleen van belang voor de gemeente en haar inwoners zelf. Ook externe instanties zoals de provincie als toezichthouder op de gemeente eisen een vorm van kwaliteitsbewaking waarmee de beheersing van de risico's kan worden geborgd. Het VTH-beleidsplan geeft daarvoor een beschrijving van hoe de gemeente denkt de risico's van niet-naleving van regels in de fysieke leefomgeving te kunnen beheersen. Dit hoofdstuk beschrijft hoe de gemeente zelf zorgt dat ze dit voorgenomen beleid kan uitvoeren en hoe ze daar verantwoording over aflegt, ofwel hoe de gemeente haar eigen uitvoeringskwaliteit denkt te borgen.

6.2 Organisatorische condities

6.2.1 Kwaliteitszorg en kwaliteitsborging

De samenleving verwacht van de overheid dat deze de VTH-taken op een professionele wijze en op een kwalitatief hoog niveau uitvoert. Om dit te realiseren heeft de overheid kwaliteitscriteria ontwikkeld die zich richten op de kwaliteit van de medewerkers en het borgen van de organisatorische processen. Om ervoor te zorgen dat de kwaliteitscriteria worden geborgd in de organisatie, is de Brabantbrede verordening 'Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht' vastgesteld door de raad. In de verordening is opgenomen dat burgemeester en wethouders de kwaliteitscriteria voor de kwaliteit van vergunningverlening en handhaving, alsmede de daaruit voortvloeiende uitvoeringskaders, vaststellen. De kwaliteitscriteria behelzen op 26 deskundigheidsgebieden criteria voor de organisatie en haar medewerkers (kritieke massa) op het gebied van: benodigde opleiding, ervaring, kennis en het onderhouden en borgen daarvan. Organisaties en medewerkers die aan de criteria op basis van deze verordening voldoen, moeten in staat zijn producten af te leveren met de gewenste kwaliteit.

De gemeente Waalre heeft er voor gekozen om naast het basistakenpakket ook aanvullende verzoektaken onder te brengen bij de ODZOB. De ODZOB moet voldoen aan de kwaliteitscriteria. Het voorgaande geldt ook voor de VRBZO waar de taken met betrekking tot brandveiligheid zijn neergelegd.

6.2.2 Begroting

Ontwikkelingen als bezuinigingen, deregulering, minder administratieve lasten, uitbreiding van het vergunningsvrij bouwen en een andere manier van werken hebben hun weerslag op de begroting. De zekerheden van vroeger voor wat betreft inkomsten zijn verdwenen. De economische crisis plaatste de gemeente voor minder legesinkomsten, doordat wet- en regelgeving veranderen waardoor meer vergunningsvrij mag zonder dat er hiervoor leges in rekening gebracht kunnen worden en werkzaamheden verschuiven richting de vrije markt (o.a. private kwaliteitsborging). Kortom het financieringsmodel moet mogelijk veranderen.

Binnen de bestaande formatie kan natuurlijk niet alles 100% worden uitgevoerd. De beschikbare ruimte wordt benoemd in het VTH-uitvoeringsprogramma. Voor specifieke handhavingsprojecten buiten het uitvoeringsprogramma om of die voortvloeien uit nieuw beleid / nieuwe regelgeving zullen extra financiële middelen beschikbaar gesteld moeten worden, bij voorkeur op basis van een projectvoorstel. Daarnaast kan bij structurele ondercapaciteit en bij tijdelijke werkpieken een beroep worden gedaan op de flexibele schil van de gemeentelijke organisatie.

6.2.3 ICT

Zaakgericht werken is een belangrijke ontwikkeling, die al enige tijd speelt binnen de gemeente Waalre. Het verbetert in veel gevallen de dienstverlening, de efficiency van werken, de toegankelijkheid van informatie en zorgt vaak ook voor kostenbesparing. Het is belangrijk om te beseffen dat zaakgericht werken niet geregeld is met de overstap naar een ICT-systeem. Het gaat bovenal om de processen in de organisatie en in de keten. Daarin zit de verandering van werken.

Zaakgericht werken gaat ervan uit dat alle informatie over de behandeling van een zaak aan die zaak gekoppeld is en voor alle betrokkenen toegankelijk is. Dit zorgt voor transparantie. Door zaakgericht te werken kan de gemeente de kwaliteit en doorlooptijd van de processen beter bewaken.

Zaakgericht werken gaat uit van standaardisatie van processen en de bijbehorende informatie. De in dit VTH-beleidsplan vastgelegde toetsing-, toezicht en handhavingsniveaus vormen de basis van het zaakstelsel.

Sinds 2018 wordt gewerkt met een nieuw VTH-systeem, het zaakstelsel. Dit systeem is momenteel nog niet voldoende ingericht voor de processen binnen de VTH-taken. Verwacht wordt dat in het einde van de 2^e kwartaal van 2019 gestart kan worden met het ingerichte proces voor de verlening van omgevingsvergunningen. Voor de toezicht- en handhavingstaken wordt hierna een start gemaakt om de processen in te regelen. Hierbij wordt opgemerkt dat tot de tijd dat alle processen voor VTH zijn ingeregeld dat informatie gestuurd werken niet voldoende effectief zal werken. Verwijderen?

Met de inwerkingtreding van de Wabo, de ontwikkelingen in de samenleving en straks de toenemende integraliteit van de Omgevingswet neemt de noodzaak van beschikbare informatie en informatie-uitwisseling tussen de actoren toe. De actoren zijn hier de burgers en bedrijven, maar ook de overheden die betrokken zijn bij de uitvoering van de Omgevingswet. Niemand werkt standalone, maar werkt binnen de initiatief- en de uitvoeringsketen samen met adviseurs binnen en buiten de eigen organisatie. Deze ontwikkelingen laten zich clusteren in drie informatiebehoeften:

- Burgers, bedrijven en overheden willen begrijpelijke en betrouwbare digitale informatie op maat. Hoe richter de informatie (over regels, voorschriften enz.), des te beter zij deze kunnen begrijpen, passende besluiten kunnen nemen en kunnen toetsen en handhaven.
- Burgers, bedrijven en overheden willen hun zaken vooral via internet regelen met elkaar, waar en wanneer het hen uitkomt. Het gaat daarbij niet alleen om het aanvragen van een omgevingsvergunning, wat nu al mogelijk is, maar ook om het indienen van zienswijzen, bezwaar, beroep, voortgangsinformatie en ontvangen van attenderingen, bijvoorbeeld op wijzigingen van regels.
- Overheden hebben behoefte aan een beter afgestemde digitale ondersteuning van de overheidsprocessen, in het bijzonder voor de informatievoorziening binnen het VTH-proces (vergunningverlening, toezicht en handhaving).

6.2.4 Bereikbaarheid buiten kantoortijden

Er geldt in onze gemeente een bereikbaarheidsregeling buiten kantoortijden. Inwoners kunnen 24 uur per dag een melding indienen via onze website. Daarnaast kunnen spoedeisende meldingen ingediend worden via de meldkamer van de politie. Met de ODZOB zijn afspraken gemaakt in welke gevallen directe inzet noodzakelijk is en wordt uitgevoerd. Door degene die de melding telefonisch in ontvangst neemt, wordt indien nodig de consignatiedienst ingeschakeld. Als het niet bij een incident blijft maar sprake is van een ramp, wordt de consignatiedienst ingeschakeld bij de bestrijding ervan voor het deelproces milieubeheer in samenwerking met brandweer, politie en gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD).

6.3 Het netwerk

In de voorbereiding en uitvoering van VTH-taken wordt gezorgd voor afstemming met interne- en externe betrokkenen. De interne afstemming omvat ten minste afstemming tussen vergunningverlening, toezicht en handhaving en afstemming met de overige relevante organisatieonderdelen. Ook samenwerking met andere instanties is van belang om te komen tot een adequate uitvoering. Er worden meer taken vanuit het Rijk bij gemeenten neergelegd. Daarnaast spelen de ontwikkelingen dat steeds meer gedereguleerd wordt (activiteiten besluit milieubeheer en vergunningsvrij bouwen) en dat toezicht gedecentraliseerd wordt richting omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en wellicht private partijen. Dit leidt ertoe dat de gemeente werkzaamheden anders vorm moet geven.

Behouden van regie

Met het onderbrengen van VTH-taken bij specialistische instanties wordt beoogd de kwaliteit van de betreffende taken te verbeteren en efficiënter uit te voeren. Een bijkomend effect van deze keuze kan zijn dat we de binding en het zicht op bedrijven in onze gemeente verliezen of dat de oog en oor functie verdwijnt. Door tijd te steken in een goede regie en afstemming worden deze nadelen naar verwachting geminimaliseerd.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

De ODZOB voert in opdracht van de gemeente taken uit op het gebied van VTH met betrekking tot met name het onderdeel milieu (onderverdeeld in een basistakenpakket, verzoektaken en collectieve taken). Ook is op het gebied van omgevingsvergunningen bouw de toets van het Bouwbesluit uitbesteed aan de ODZOB. De gemeente blijft overigens bevoegd gezag voor de taken die zijn overgeheveld naar de ODZOB. De samenwerking vindt plaats op basis van een gemeenschappelijke regeling, een dienstverleningsovereenkomst en een jaarlijks vast te stellen werkprogramma. Daarnaast een concreet toezichtprogramma met de te controleren inrichtingen.

Er wordt een onderscheid gemaakt in:

Individuele, inrichting en niet-inrichtingen gebonden taken:

Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in basistaken en verzoektaken.

- *Basistaken.* Zoals milieutoezicht op risicovolle inrichtingen. Deze taken zijn verplicht ondergebracht bij de ODZOB.
- *Verzoektaken.* Het is een keuze om deze taken door de ODZOB uit te laten voeren.

Collectieve taken:

De ODZOB voert ook enkele bovenlokale taken (collectieve taken) uit voor de deelnemende gemeenten.

Binnen de collectieve taken wordt onder meer gewerkt aan innovatie en aan efficiënter en effectiever werken. Daarnaast houdt de ODZOB zich bezig met beleidsmatige taken. Ook worden regionale omgevings- en risicoanalyses opgesteld die uiteindelijk leiden tot een regionaal minimaal uitvoeringsniveau.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

De VRBZO voert (in onze) opdracht een aantal taken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht brandveiligheid. De VRBZO is adviserend ten aanzien van de omgevingsvergunningen, evenementenvergunningen en meldingen brandveilig gebruik. Hierbij wordt steeds meer gewerkt met standaard voorwaarden/voorschriften, zodat er meer uniformiteit en effectiviteit ontstaat, maar minder maatwerk.

De toezichthouders van de VRBZO en het taakveld bouwen werken daar waar mogelijk integraal. Dit betekent dat (opleverings)controles gezamenlijk worden uitgevoerd. Het initiatief hiertoe ligt bij de gemeente. In de realisatiefase controleren de toezichthouders van de taakvelden bouwen en brandpreventie veelal naast elkaar, maar indien wenselijk worden controles ook gezamenlijk uitgevoerd. Zowel advisering als toezicht worden door de VRBZO uitgevoerd op basis van de Werkwijzer Risicobeheersing, waar onder meer de doelstellingen en prioritering in is aangegeven. Jaarlijks worden de taken opnieuw bezien en besproken en wordt een jaarplanning opgesteld.

Intergemeentelijke samenwerking

Daar waar mogelijk wordt samengewerkt met andere gemeenten in de regio. Onder andere bij actualisering van beleidsdocumenten, uitvoering van toezichts- en handhavingstaken en bij nieuwe wetgeving is het praktisch en efficiënt om het samen op te pakken. Ook kan het van belang zijn om de samenwerking aan te gaan bij de aanpak van gemeentegrens overschrijdende problematieken. Daarnaast is er tussen de gemeenten Waalre, Veldhoven en Best een verdergaande samenwerking in het kader van onder andere de kwaliteitscriteria. Om aan de criteria te voldoen hebben we afspraken gemaakt die toezien op het verbeteren van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De afspraken zien toe op het uitwisselen van expertise, het beperken van de kwetsbaarheid (onderlinge vervangbaarheid) en de borging van continuïteit van de kwaliteit. Daarnaast worden door middel van samenwerking ook financiële consequenties voorkomen dan wel beperkt. Ook wordt met de Kempen gemeenten samengewerkt in een gezamenlijke interventieteam het KIT. Samenwerking is essentieel gezien gelet op onder andere grensoverschrijdende problematieken en de nut en noodzaak van efficiënter en effectiever werken.

Politie

Met de politie wordt zowel op het gebied van vergunningverlening als op het gebied van toezicht en handhaving samengewerkt. De politie heeft een adviserende rol ten aanzien van diverse vergunningen, zoals bij een evenementenvergunningen. Vanwege de samenloop van wettelijke bevoegdheden met betrekking tot handhaving heeft het handhavingstraject een bestuurs- en een strafrechtelijke kant. De boa's zijn een duidelijke link tussen de politie en de gemeente. Daarnaast is afstemming en samenwerking nodig op andere vlakken, zoals flankerend beleid bij overtredingen waarbij de LHS is toegepast.

Overig

Naast bovenstaande structurele samenwerkingspartners vindt incidenteel ook samenwerking plaats met andere instanties. Dit vindt plaats naar aanleiding van concrete voorvallen of constatering. Hierbij valt te denken aan het Waterschap, het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum), Rijkswaterstaat, de Provincie Noord Brabant, Staatsbosbeheer en organisaties als het Brabants Landschap.